

(SONDE)VOEDING TIJDENS DE PALLIATIEVE FASE

Postgraduate Oncologische Centrum 20/12/2006 - Palliatieve Zorg
Suzette Van't Hof - AB 3100-Augustinus, 01141JK

1

Inhoud

- 1: Voeding tijdens de Palliatieve Fase
- 2: Manier van Voeden
- 3: Nutritionele Behoeften
- 4: Bijvoedingen, Modules, Indikkingsmiddelen
- 5: Sondevoeding
 - Indeling
 - Diarree
 - Opklimschema en Toedieningssnelheid
 - Toebehoren
 - Verstopte Sondes
- 7: Sondevoeding Thuiszorg / Bejaardentehuis

Voeding tijdens Palliatieve Fase

→ 1: Overleving enkele maanden tot een jaar

- Maximaal welbevinden
- Verminderen van klachten
- Behoud van zelfstandigheid

2: Laatste Levensfase

- Voedingssonde voor toediening van vocht?
- Voeding en vocht wellicht niet zinvol (?).
- Overleg met multidisciplinair team, patiënt en familie

3

Manier van Voeden

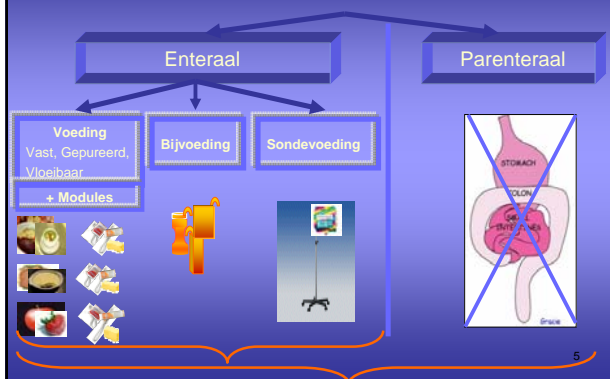
1: Enterale weg

- Geniet de voorkeur.
- Minder kans op infecties door voeden van darmcellen.
- Tijdens parenterale toediening wordt geadviseerd de darm lichtjes te activeren (Splanchnische Voeding 10 ml/uur?)

2: Parenterale weg

- Voorwaarde: indien langer dan 10 dagen !!!
- Enkel voor ernstige storingen van maagdarmkanaal tengevolge van malabsorptie, zware abdominale chirurgie of mechanische stoornissen.
- **Forfait vanaf 01/07/2006!!!**

Manier van Voeden

5

Nutritionele Behoeften → Zorgverstrekkers

Energie:

- Patiënt tijdens hospitalisatie: 35 kcal per actueel gewicht
- Ernstig zieke patiënt: 25 kcal per kg actueel gewicht.
- **Herstellend thuis:** 25 kcal – 35 kcal per kg
→ afhankelijk van activiteitspatroon

Vocht:

- Standaard: 30 ml/kg lichaamsgewicht
- **Verhoogde** behoefte (braken, diarree, stoma)
- **Verlaagde** behoefte nierinsufficiëntie, hartdecompensatie.
- Rekening houden met infusen, chemo, AB

Eiwit:

- 0,8 g / kg voor normaal metabolisme
- 1,5 g / kg voor door ziekte veranderd metabolisme

Praktisch

Anamnese naar inname zuivel, vlees, vis.
Aanvullen met aangepaste bijvoeding

6

Nutritionele Behoeften → Voorbeeld Patiënt

Vaste voeding :	600 kcal (3 sn. brood+ smeerstof+toespijs keuze) (soep + kleine pt warme maaltijd met saus)
Groot glas fruitsap	75 kcal
Groot glas volle yoghurt	75 kcal
1 drinkvoeding En+	300 kcal
1 l sondevoeding standaard	1000 kcal
TOTAAL: ca 2000 kcal	

7

Drinkvoedingen

4 Belangrijke firma's in België

Nutricia

Abbott

Fresenius

Nestlé Nutrition

Assortiment

- Energierijk
- Eiwitrijk
- Ziektespecifiek
- (Lepelbaar)

8

Modules

Verrijking van voeding met:

- Eiwitpreparaat:**
vb. Protifar Plus ("Nutricia")
vb. melkpoeder : dosis x 2.5 in vgl. met "Protifar Plus"
- Koolhydraten ovv "dextrine-maltose"**
vb Fantomalt ("Nutricia")
vb Caloreen ("Nestlé Nutrition")
- Vetten**
vb. room, boter, olie, enz.
vb MCT (bij vetmalabsorptie)
- Diversen**
vb. vitamines, mineralen, omega 3 enz.

9

Indikingsmiddelen / Lepelbare desserts bij Dysfagie

Indikken van vloeistoffen of gepureerde voedingen
→ Bindmiddel geen effect op amylase in de mond

- Indikingsmiddelen**
vb Nutilis ("Nutricia")
vb Instant Thickenner ("Nestlé Nutrition")
vb Thick and Easy ("Fresenius")
- Ingedikte sapjes / desserts**
vb. Thickened Drink ("Nestlé Nutrition")
vb. Forticreme ("Nutricia")

10

SONDEVOEDING

11

Indeling volgens Verteerbaarheid

1: Polymeer = Intacte Eiwitten, Vetten, Koolhydraten
- 1 kcal / ml
- 1,5 kcal / ml,
- energiebeperkte, vezelverrijkt, eiwitverrijkt,
- ziektespecifiek : vb. diabetes, nefro, pneumo, leverfalen enz. → **duurder**

2: Oligomeer of Semi-Elementair

Eiwitten	: <u>dipeptide en aminozuren</u>	!!! DUUR !!!
Vetten	: verlaagd of gedeeltelijk MCT	
Koolhydraten	: vooral dextrine-maltose	

3: Monomeer of Elementair

Eiwitten	: <u>aminozuren</u>	!!! Zeer DUUR !!!
Vetten	: verlaagd of gedeeltelijk MCT	
Koolhydraten	: vooral dextrine-maltose	

Vitaminen en mineralen → ADH (Aanbevolen Dagelijkse Hoeveelheid)

12

Diarree

Mogelijke Oorzaken	Eventuele oplossingen
• Infectie →	→ Medicamenteus (AB)
• Verminderde darmfunctie, Malabsorptie →	→ Stap 1: snelheid aanpassen Stap 2 : semi-elementair ?? enzymes??
• Laxantia, Mg,K, P, Siropen, sorbitol →	→ Aanpassen Medicatie?
• Antibiotica →	→ Probiotica?? (vb. Enterol?)
• Laag Natriumconcentratie →	→ Natrium+
• Overloopdiarree + Braken →	→ Constipatie (faecalomen) → !! (sub)lleus → <u>stop voeden!!</u>

13

Acute Diarree

REHYDRATATIE → arts
 vb: extra vocht + Na, K, glucose,
 vb: extra vocht + ORS (oral rehydration salts)
 vb: extra vocht + rehydratiedrankje (glas water + 1 theelepel suiker+1/2 theelepel zout)

14

Opklimschema

- Dag 0 : - bij Neussonde: na controle RX onmiddellijk voeden => zie dag 1
 - bij PEG(*) en PEJ (*) : niets eerste 12 uur à 24 uur !!
 - chirurgisch: na 2 à 3dg start => IZ(?) (volgend schema niet van toepassing)
- Dag 1: 500 ml → 40 ml / uur (= 12 uur)
- Dag 2: 1000 ml → 100 ml / uur (= 10 uur)
- Dag 3: 1500 ml → 125 ml / uur (= 12 uur)

+

Vocht ifv behoefte

(*) PEG = "Percutane Gastrostomiesonde" // PEJ = "Percutane Jejunostomiesonde"

15

Toedieningsnelheid

Rechte Houding
 120 à 200 ml/uur
 → geen verteringsproblemen

Rechte Houding

Liggende Houding

Liggende Houding
 60 à 80 ml /uur
 → !!! Meer kans op verstopte sonde
 !!! Regelmatig Spoelen !!!

16

SONDEVOEDING Toebehoren

17

Trousse versus Recipiënt

Fresenius

Nutricia

Nestlé Nutrition

- Abbott
- Babyflesje (*)

Diversen

(*) Babyflesje "Duitse Draai"

18

Trousses versus Sonde

voedingsconnector

Luer Lock

Trechtervormig uiteinde

19

Trousses versus Toedieningssysteem → > 10

Pomp	Gravitatie
<p>Indicaties Toediening Pomp Verteringsproblemen, Jejunale weg, Aspiratie, Visceuse voedingen</p>	<p>VOORDELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goedkoper dan met pomp • Compatibel: enkel recipiënt & sonde <p>NADELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minder nauwkeurig • Druppels tellen (regelklem)

MEERDERE TYPES

20

SONDEVOEDING

Verstopte Sondes

21

Verstopte Sondes

Mogelijke Oorzaken:

- Dun lumen vs. Densiteit voeding
- Trage looptijd
- Te weinig spoelen
- Medicatie

Hoe vermijden?

- Regelmatig doorspoelen vóór en na elke onderbreking.
- Zeker **doorspoelen** vóór en na elke toediening van medicatie !!

!!! Aangepaste medicatievorm !!!

22

Verstopte Sondes

Hoe stapsgewijs oplossen?

- Doorspuiten met lege spuit
- Lauw flessenwater
- Cola of bruisend water?
- NaCo2 (voldoende inweektijd) → Vichy?
- Lysomucil?
- Pancreasenzymen?

23

SONDEVOEDING

THUISZORG / BEJAARDENTEHUIS

24

Tegemoetkoming voor Sondevoeding

FORFAITAIRE TEGEMOETKOMING VOOR ENTERALE VOEDING VIA SONDE THUIS

1: KINDEREN TOT 2 JAAR

- Toediening zonder voedingspomp €1,98 / dag
- Toediening met voedingspomp €5,63 / dag

2: KINDEREN OUDER DAN 2 JAAR +VOLWASSENEN

- Polymere voeding € 2,97 / dag
- Semi-elementaire voeding €13,16 / dag

!!!! Voorwaarden !!!!

25

Tegemoetkoming : Voorwaarden !!!! (KB 1994 ?)

Mogelijkheden met betrekking op de klinische toestand van de patiënt :

- A- De rechthebbende lijdt aan een pathologie die is opgenomen onder een van de volgende groepen:
- <> Ernstige neurologische pathologie met afwezigheid of incoördinatie van de slikreflex.
 - <> Sequellen van buccofaryngeale of laryngeale heelkunde en/of radiotherapie.
 - <> Obstructie van de oropharynx, de slokdarm of van de maag.
 - <> Erfelijke metabole ziekten.

26

Tegemoetkoming : Voorwaarden !!!! (KB 1994 ?)

B- De rechthebbende lijdt aan een ernstige absorptiestoornis in de darmen, waarvoor een parenterale voeding noodzakelijk is of was, ingevolge :

- <> Idiopathische inflammatoire darmziekten (ziekte van Crohn, colitis ulcerosa) die geneesmiddelenresistent zijn en die de uitgebreide segmenten van de darm hebben aangetast.
- <> Uitgebreide intestinale resecties.
- <> Ernstige malabsorptie in de darmen ingevolge:
 - <> Radio-enteritis
 - <> Totale darmvlokkenatrofie
 - <> Intestinale lymfomen
 - <> Chronische recidiverende pancreatitis
 - <> Mucoviscidose
- <> Surinfectie van het spijsverteringskanaal bij patiënten lijdend aan 'acquired immunodeficiency syndrome'

...

Tegemoetkoming: Voorwaarden !!!! (KB 1994 ?)

C- De rechthebbende, jonger dan 2 jaar, lijdende aan een ernstige ondervoeding met een weerslag op de ontwikkeling van de lichaamslengte en het lichaamsgewicht.

28

Tegemoetkoming: Document

Al de ...
 Gefeilliseerd met de Universitaire Instelling Antwerpen
 Oosterveldlaan 24 - 2010 Wilrijk
 Tel.: (031443 30 31 Fax: (031443 43 74)

Der attestatie van de adviserende geneesheer

AANVRAAG OM TEGEMOETKOMING VOOR ENTERALE VOEDING VIA SONDE THUIS:

Naam (.....) opgenomen(.....)
 Adres(.....)
 Geboortedatum(.....)
 Mutualiteitsgegevens (.....)

MEDISCHE GEGEVENS : 1e aanvraag verlenging

Diagnose(.....)
 Uitvoerige beschrijving van de klinische toestand van de patiënt in het bijzonder de redenen voor de noodzaak van een enterale voeding via sonde (aangegeven op het blad 2)

Aanvraagdatum (.....) lengte (.....) cm.
 Voorzetsel (.....) gewicht (.....) kg.

Bevoegde toevoer via sonde (.....) kcal/24u

GESCHIED MATERIAAL:
 nasagetracheale sonde jejunotomische sonde pomp
 gastrostomische sonde andere sonde andere pomp

Voeding:
 Polymer Semi-elementair

SMDLITE SVELT Plus Stature Plus Polysore Glucerna
 Peactine Diaplina Nepro Polysore Isodine

Naam, voorname arts (.....) RIJTHUIS(.....)
 Datum(.....) Stempel en handtekening

29

Gemiddelde Kostprijs per dag voor Volwassene Thuis

Standaard 2000 kcal Gravitatie

Voeding	12,00 €
Trousse	2,50 € (: 3 dg)??
	= 14,50 €
Tegemoetkoming	- 2,97 €
Totaal	= 11,53 € (9,83 € dg)

Standaard 2000 kcal Pomp

Voeding	12,00 €
Trousse	4,00 € (: 3 dg)??
Huur pomp+infuusst.	1,20 €
	= 17,20 €
Tegemoetkoming	- 2,97 €
Totaal	= 14,23 € (11,53 € dg)

Aandachtspunten

- 1 Trousse / 3 dg → Hygienerichtlijnen
- Pomp + infuusstaander + waarborg (ca €100)

Indicaties voor terugbetaling zeker controleren

Semi-elementaire 2000 kcal Pomp

Voeding	16,50 €
Trousse	4,00 € (: 3 dg)??
Huur pomp+infuusst.	1,20 €
	= 21,70 €
Tegemoetkoming	- 13,16 €
Totaal	= 8,54 € (5,84 € dg)

30

Thuiszorg / Bejaardenzorg

Voorbereiding

Thuiszorg → SA 3 werkdagen

- Aanleren en Bijsturen
- Berekenen gemiddelde Kostprijs
- Afspraken regelen met leverancier
- In orde brengen "Tegemoetkomingsformulier"

Bejaardenzorg

- Instelling contacteren / Verslag
- In orde brengen "Tegemoetkomingsformulier"

31

Thuiszorg / Bejaardenzorg

Organisator bij ontslagregeling?

- • Diëtiste (SA)
- • Nutritieverpleegkundige

- Sociale dienst
- Ziekenhuisapotheek
- Thuisleveranciers

Huidige (Thuis)Leveranciers (Home Care)

- • Remedus → begeleiding mogelijk bij ontslag
- • Farmadomo → begeleiding mogelijk bij ontslag

- Reguliere apotheek → begeleiding???
- compatibiliteit trousse, pomp, recipiënt??)

Besluit

Sondevoeding in de thuissituatie
contacteer

TJDIS (3 veritasen)

de referentiedienst of -verantwoordelijke

33